**КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра кримінального права, процесу та криміналістики**

# СИЛАБУС

навчальної дисципліни

# ПП 1. Теоретико-правові засади правоохоронної діяльності в Україні

**2026 - 2027 навчальний рік**

| | |
|---|---|
| **Викладач** | Абакумова Юлія Вікторівна, доктор юридичних наук, професор |
| **Контактний телефон** | +380504542938 |
| **Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)** | 477-426-2770, код доступу 6ahvuQ |
| **E-mail:** | julia_v_abakumova@ukr.net |
| **Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ** | http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=3638 |
| **Консультації** | Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери або електронну пошту |

**ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ**

| | | |
|---|---|---|
| **Рівень вищої освіти** | Другий (магістерський) | |
| **Галузь знань** | К Безпека та оборона | |
| **Спеціальність** | К9 Правоохоронна діяльність | |
| **Освітня програма** | Правоохоронна діяльність | |
| **Форма навчання** | Очна (денна), заочна | |
| **Мова викладання** | Українська | |
| **Курс (рік навчання), семестр** | Курс 1, семестр 1 | |
| **Цикл підготовки** | Професійної підготовки | |
| **Статус дисципліни** | Обов’язкова | |
| **Обсяг дисципліни** | Кількість кредитів ECTS | 4 |
| | Загальна кількість годин | 120 |
| | Аудиторних годин | 42 |
| | Лекції | 24 |
| | Практичні | 18 |
| | Самостійна робота | 78 |
| **Форма контролю** | Екзамен | |
| **Попередні компоненти (Пререквізити)** | Знання з теорії держави і права, конституційного, адміністративного та кримінального права, набуті на попередньому рівні вищої освіти; уміння знаходити, аналізувати й тлумачити нормативно-правові акти. | |
| **Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)** | Основи оперативно-розшукової діяльності; Основи розслідування кримінальних правопорушень; Практична підготовка в правоохоронних органах; Атестаційний екзамен. | |

## МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Мета навчальної дисципліни**

Поглибити знання про сутність, принципи, правові форми та організацію правоохоронної діяльності в Україні. Навчити обґрунтовувати рішення щодо здійснення повноважень, взаємодії органів і захисту прав людини, зокрема за умов правової та безпекової невизначеності.

**Завдання навчальної дисципліни**

- розкрити поняття, ознаки, функції та місце правоохоронної діяльності в механізмі держави;
- систематизувати конституційні, міжнародні та законодавчі засади організації правоохоронної системи;
- навчити розмежовувати повноваження органів, правові форми й методи їхньої діяльності та визначати межі державного примусу;
- сформувати навички оцінювання правомірності, необхідності й пропорційності втручання у права людини;
- навчити планувати взаємодію між правоохоронними органами, органами місцевого самоврядування та громадськістю;
- розглянути вимоги підзвітності й доброчесності, порядок контролю та підстави відповідальності у правоохоронній сфері.

**У результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні знати**

- поняття й функції правоохоронної діяльності; систему її джерел та суб'єктів;
- принципи верховенства права, законності, підзвітності й поваги до прав людини;
- основи правового статусу працівників;
- правові форми і методи діяльності;
- гарантії правомірного застосування примусу;
- механізми координації, контролю та оскарження;
- особливості діяльності під час воєнного стану.

**Після вивчення дисципліни здобувачі повинні вміти**

- визначати уповноважений орган або посадову особу та межі їхніх повноважень;
- знаходити й тлумачити правові норми;
- аналізувати правозастосовні ситуації;
- оцінювати втручання у права людини за критеріями правової підстави, мети, необхідності й пропорційності;
- готувати правові висновки та схеми взаємодії;
- обґрунтовувати заходи запобігання правопорушенням і підтримання публічної безпеки;
- виявляти ризики зловживань та визначати способи захисту прав.

## КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

**Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

**Загальні компетентності**

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

**Спеціальні (фахові) компетентності**

СК 1. Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

СК 2. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків.

СК 4. Спроможність організовувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.

СК 9. Здатність обирати оптимальні методи й засоби забезпечення публічної безпеки і порядку.

СК 11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

СК 14. Здатність здійснювати контроль та координацію забезпечення умов дотриманням дозвільної системи та адміністративного нагляду.

СК 16. Здатність застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального чи адміністративного правопорушення.

**Програмні результати навчання**

РН 2. Координувати діяльність суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також здійснювати взаємодію з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

РН 3. Організовувати та керувати діяльністю підрозділів, які здійснюють правоохоронну діяльність.

РН 8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

РН 11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

РН 15. Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

РН 18. Мати навички вирішення завдань у складі міжвідомчих органів з проблем забезпечення безпеки та підтримання правопорядку.

## ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ

Тема 1. Поняття, ознаки та функції правоохоронної діяльності.

Тема 2. Конституційні та міжнародні засади правоохоронної діяльності.

Тема 3. Система суб'єктів правоохоронної діяльності та розмежування їхньої компетенції.

Тема 4. Правовий статус працівників правоохоронних органів і професійна доброчесність.

Тема 5. Правові форми, методи та акти правоохоронної діяльності.

РОЗДІЛ 2. ГАРАНТІЇ ПРАВОМІРНОСТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 6. Захист прав людини та правові межі державного примусу.

Тема 7. Публічна безпека, превенція, дозвільна система та адміністративний нагляд.

Тема 8. Організація роботи правоохоронного підрозділу та міжвідомча взаємодія.

Тема 9. Контроль, підзвітність і відповідальність у правоохоронній діяльності.

Тема 10. Правоохоронна діяльність в умовах воєнного стану та напрями її вдосконалення.

## ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. Поточний контроль: здійснюється протягом семестру під час практичних занять і перевірки самостійної роботи. Формами контролю є усне опитування, обговорення правових ситуацій, виконання аналітичних завдань, підготовка проєктів правозастосовних рішень, звернень і скарг, розв'язання індивідуальних і групових ситуаційних завдань. Завдання самостійної роботи подаються через Віртуальну аудиторію КПУ.

2. **Семестровий (підсумковий) контроль:**

проводиться у формі **екзамену** за білетами, які містять теоретичні питання та ситуаційне завдання за матеріалом дисципліни.

*Кожне завдання поточного контролю та екзамен оцінюються за 100-бальною шкалою.*

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Підсумкова оцінка визначається як середньозважена оцінок за десять завдань поточного контролю та екзамен. Частка поточного контролю становить 60%, екзамену — 40%.

**Підсумковий бал = ($B_1 \times k_1$) + ($B_2 \times k_2$) +… +($B_n \times k_n$) + ($B_{екз.} \times k_{екз.}$)**

де:

$B_1$, $B_2$, $B_3$,...., $B_n$ – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлені за 100-бальною шкалою; $k_1$, $k_2$, $k_3$,...., $k_n$ – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{екз.}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою; $k_{екз.}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + .... + k_n + k_{екз.} = 1$$

**Структура компонентів оцінювання та їх питома вага**

| Види навчальної діяльності здобувача | Шкала оцінювання завдання | Ваговий коеф. | Питома вага у загальній оцінці, % |
|---|---|---|---|
| **РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ** | | | |
| Практичне завдання 1. Порівняльна аналітична записка щодо поняття та ознак правоохоронної діяльності | 100 | 0,06 | 6 |
| Практичне завдання 2. Схема конституційних і міжнародних гарантій прав людини | 100 | 0,06 | 6 |
| Практичне завдання 3. Порівняльна таблиця повноважень правоохоронних органів із розв'язанням ситуаційного завдання | 100 | 0,06 | 6 |
| Практичне завдання 4. Аналіз службової ситуації щодо конфлікту інтересів або порушення рівних можливостей | 100 | 0,06 | 6 |
| Практичне завдання 5. Проєкт правозастосовного рішення з обґрунтуванням правових підстав і процедури його прийняття | 100 | 0,06 | 6 |
| **РОЗДІЛ 2. ГАРАНТІЇ ПРАВОМІРНОСТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ** | | | |
| Практичне завдання 6. Розв'язання ситуаційного завдання щодо правомірності застосування примусу для усунення загрози життю чи здоров'ю особи | 100 | 0,06 | 6 |
| Практичне завдання 7. Аналітична довідка щодо превентивних заходів і координації контролю у сфері дозвільної системи або адміністративного нагляду | 100 | 0,06 | 6 |
| Практичне завдання 8. Груповий проєкт плану роботи підрозділу та схеми міжвідомчої взаємодії з індивідуальним обґрунтуванням рішень | 100 | 0,06 | 6 |
| Практичне завдання 9. Проєкт звернення або скарги з обґрунтуванням способу захисту прав | 100 | 0,06 | 6 |
| Практичне завдання 10. Правовий висновок щодо адаптації діяльності підрозділу до змін безпекової ситуації та пропозиції щодо вдосконалення відповідного акта | 100 | 0,06 | 6 |
| Екзамен | 100 | 0,40 | 40 |
| **Разом** | **100** | 1 | **100** |
| **Додаткові досягнення з навчальної дисципліни** (за наявністю)<br>Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності:<br>– участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни;<br>– участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни;<br>– публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях. | **До 10 балів** | | |

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ**

| 100-бальна система | шкала ЄКТС | Національна шкала | Характеристика вимог та критеріїв оцінювання |
|---|---|---|---|
| 90-100 | A | Відмінно | Самостійно розв'язує складні правові ситуації, правильно визначає компетенцію правоохоронних органів і застосовує належні правові норми. Обґрунтовує необхідність і пропорційність заходів примусу, враховує гарантії прав людини та рівних можливостей. Готує мотивовані проєкти рішень, плани роботи підрозділу й міжвідомчої взаємодії; пропонує обґрунтовані зміни методів роботи відповідно до безпекової ситуації. |
| 82-89 | B | Добре | Правильно визначає повноваження органів, правові підстави та порядок їхніх дій. Аргументовано розв'язує ситуаційні завдання, готує проєкти документів і плани взаємодії. Допускає незначні неточності, які не впливають на правомірність запропонованого рішення. |
| 75-81 | C | Добре | Розуміє теоретико-правові засади правоохоронної діяльності та застосовує їх до запропонованих ситуацій. Загалом правильно визначає компетенцію органів і готує проєкти документів, але неповно обґрунтовує процедуру, пропорційність втручання, розподіл завдань або способи вдосконалення діяльності. |
| 67-74 | D | Задовільно | Відтворює основні положення дисципліни, визначає компетентний орган і базові правові підстави реагування. Розв'язує типові завдання з окремими помилками; потребує уточнень щодо процедури, гарантій прав людини, організації роботи підрозділу та міжвідомчої взаємодії. |
| 60-66 | E | Задовільно | Володіє мінімально необхідними знаннями про систему правоохоронних органів і правові засади їхньої діяльності. За зразком виконує нескладні завдання, визначає основну правову підставу та пропонує загалом допустиме рішення. Обґрунтування неповне, проєкти документів потребують суттєвого доопрацювання. |
| 35-59 | FX | Незадовільно | Знання неповні. Допускає істотні помилки у визначенні компетенції органів, виборі правових норм і порядку реагування. Не обґрунтовує правомірність втручання у права людини; запропоновані документи та плани дій не забезпечують розв'язання завдання. |
| 0-34 | F | Незадовільно | Не володіє основними поняттями та правовими засадами дисципліни. Не визначає належного суб'єкта й правової підстави реагування, не розрізняє правомірні та неправомірні дії. Не може виконати елементарне ситуаційне завдання або підготувати проєкт документа навіть за зразком. |

**ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS**

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка за шкалою ECTS | Оцінка за національною шкалою | |
|---|---|---|---|
| | | для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики | для заліку |
| 90-100 | A | відмінно | зараховано |
| 82-89 | B | добре | |
| 75-81 | C | | |
| 67-74 | D | задовільно | |
| 60-66 | E | | |
| 35-59 | FX | незадовільно з можливістю повторного складання | не зараховано з можливістю повторного складання |
| 0-34 | F | незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни | не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни |

## ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| | |
|---|---|
| **Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання** | З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень. |
| **Політика академічної доброчесності** | Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами.<br>У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету. |
| **Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану** | Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу.<br>*Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог*<br>У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів.<br>Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим.<br>Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі.<br>*Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин*<br>У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».*<br>Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів. |

## СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

### Основні джерела

1. Судові та правоохоронні органи України : підручник / В. В. Дараган, О. П. Бойко, Т. Г. Бадалова та ін. 2-ге вид., допов. і перероб. Дніпро : ДДУВС, 2023. 436 с. URL: https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/13583.

2. Шкіндюк В. І. Адміністративно-правові засади взаємодії та координації у сфері правоохоронної діяльності на регіональному рівні : монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2023. 172 с. URL: https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/20352.

### Додаткові джерела

3. Федчак І. А. Концептуальні основи та науково-практичні аспекти проактивних моделей правоохоронної діяльності : монографія. Львів : ЛьвДУВС, 2024. 628 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/7420.

### Нормативні та міжнародні джерела

4. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр.

5. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19.

6. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18.

7. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12.

8. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19.

9. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18.

10. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28.01.2021 № 1150-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20.

11. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12.

12. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18.

13. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19.

14. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : Закон України від 01.12.1994 № 264/94-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр.

15. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр.

16. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17.

17. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

18. Council of Europe. Recommendation Rec(2001)10 of the Committee of Ministers to member states on the European Code of Police Ethics. Adopted on 19 September 2001. URL: https://rm.coe.int/cm-rec-2001-10-european-code-of-police-ethics/1680afda43.

## ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Законодавство України. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/.
2. Судова влада України. URL: https://court.gov.ua/.
3. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: https://reyestr.court.gov.ua/.
4. База практики Європейського суду з прав людини HUDOC. URL: https://hudoc.echr.coe.int/.
5. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. URL: https://ombudsman.gov.ua/.
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: https://www.nbuv.gov.ua/.